

आदर्श गाव ग्रामपंचायत कार्यालय जाफराबाद

ता. श्रीरामपूर जि. अहमदनगर - ४१३७०७

माझी वसुंधरा अभियान ४.० सन २०२३/२४

सुधारित लोक जैविक विविधता

नोंदवही - २०२३/२४

gpijafarabad@gmail.com

श्रीम.शेट सुधिया सुधाकर

ग्रामसेवक

श्री.सदीप भाऊसाहेब शेलार

सरपंच

औदिक विविधता व्यवस्थापन समिती ग्रामपंचायत जाफराबाद

अ.क्र.	नाव	ना.मा.प्र.	पद
१	श्री. सदिप भाऊसाहेब शेलार	अनु. जमाती	अध्यक्ष
२	श्री. बाळासाहेब बाळा गायकवाड	अनु. जाती	उपाध्यक्ष / सदस्य
३	श्री. अशोक दिनकर गायकवाड	अनु. जमाती सी	सदस्य
४	श्रीम. लहानबाई दादाभाऊ पवार	अनु. जाती सी	सदस्य
५	श्रीम. लक्ष्मीबाई बाबुराव बागुल	सर्वसाधारण प्र.	सदस्य
६	श्री. राजू यासीन पटेल	ग्रामसेवक	सचिव

प्रस्तावना

सर्वभाषाधारणपणे मौजे जाफराबाद, ता. श्रीरामपूर, जिल्हा अहमदनगर हे गाव श्रीरामपूर पासून १७ कि.मी. अंतरावर असून तालुक्याच्या उत्तर भागातील छोटेंसे गाव असून गोदावरी नदीकाठी वसलेले आहे. गाव समुद्र पातळीपासून ५०९ मी. उंच आहे. गावाची एकूण कुटूंब संख्या १६६ एवढी आहे. सन २०११ नुसार गावाची लोकसंख्या ८६३ असून पुढे ४४२ स्त्री ४२१ इतकी आहेत. अनुसूचित जमाती लोकसंख्या २२९ इतकी असून पैकी पुरुष ११३ स्त्री ११६ आहेत अनुसूचित जाती लोकसंख्या ११३ असून पुरुष ५९ स्त्री ५४ इतकी आहेत. मजुरांचे प्रमाण ६५ % आहे. गावचा पिन कोड-४९३७०७ असून पोस्टल हेड ऑफिस-नागर येथे आहे. हे गाव श्रीरामपूर विधानसभा मतदार संघात येत असून शिर्डी लोकसभा मतदारसंघामध्ये येते.

ग्रामपंचायतीची स्थापना १९/०४/१९९३ रोजी झाली.

स्थानिक परंपरा आणि उत्सवाच्या बाबतीत गावामध्ये श्री.भवानी माता मंदिर, श्री. मातृती मंदिर, श्री. लक्ष्मीमाता मंदिर, महादेव आणि गणपतीचे मंदिर आहे. सालावादप्रमाणे प्रत्येक वर्षी नवरात्रीत मौजे जाफराबाद या ठिकाणी गावाचे ग्रामदैवत श्री. भवानी माता नवरात्र उत्सव साजरा करण्यात येतो. या नवरात्र मध्ये समाजप्रबोधनात्मक प्रवचन कीर्तन सातत्याने होत असते. सत्कर्म, दारूबंदी, व्यसनमुक्ती, स्त्री-जन्म स्वागत, सर्वधर्मसमभाव या गोष्टी समाजमनावर विबिंबित्यात येते. या समाह्वामध्ये अन्नदान करण्यात येते. भाविक मोठ्या संख्येने पंचक्रोशीतून या ठिकाणी या प्रबोधनाचा लाभ घेण्यासाठी येत असतो. अशा प्रकारे यात्रा-उत्सव मोठ्या जनसंख्येने याठिकाणी साजरा करण्यात येत असतो.

सर्वधर्मसमभाव पद्धतीने साजरा करण्यात येतो. सर्व ग्रामस्थ यांचे उपस्थितीत यात्राउत्सव आरंभ गावचे कार्यरत विद्यमान सरपंच यांचे हस्ते ग्रामदैवतास श्रीफळाचा प्रसाद भरणे करून करण्यात येतो. यात्रा उत्सवात पंचक्रोशीतील भाविक मोठ्या श्रद्धेने या यात्रेत भाग घेतात. तसेच गावात महादेवाची यात्रा भरते यात्रेत खज मिरबिला जातो. दुसऱ्या दिवशी पारंपारिक पद्धतीने उत्सव साजरा होतो. आणि तिसऱ्या दिवशी पंचक्रोशीतून पहिलवान या ठिकाणी येऊन कुस्तीमध्ये भाग घेतात. ज्या प्रमाणे या ठिकाणी दैवताची यात्रा-उत्सव आयोजन होते, त्याप्रमाणे श्री. लक्ष्मीमाता यात्रा उत्सव आषाढ महिन्यातील अमावास्येच्या दिवशी साजरा करण्यात येतो. या शिवाय दारासालाबाद प्रमाणे या ठिकाणी तरही खूप धार्मिक उत्सव मोठ्या प्रमाणात साजरे करण्यात येत असते. अशा प्रकारे यात्रा-उत्सव मोठ्या जनसंख्येने याठिकाणी साजरा करण्यात येत असतो.

मौजे जाफराबाद हे गाव गोदावरी नदीकाठी वसलेले असून गावालागत १६४ एकर एवढ्या क्षेत्राचा विशालकाय पाझर तलाव आहे. पंचक्रोशीतील ७८ गावे शेती नवनासाठी तसेच पिण्याच्या पाण्यासाठी या पाझरतलावा वर अवलंबून आहे मौजे जाफराबाद या गावातील प्रमुख व्यवसाय शेती असून जवळपास ७०-८०% लोक शेतीहायवसाय करतात. जोड धंदा म्हणून लोक पशुपालन - दुग्ध व्यवसाय शेळीपालन, कॉबड्डी पालन, वीटभट्टी या सारखे व्यवसाय करतांना याठिकाणी दिसून येतात. शेती नसलेला टक याठिकाणी शेतमजूर म्हणून काम करता. तसेच वर सांगितल्याप्रमाणे पशुपालन या सारखे व्यवसाय करतांना याठिकाणी दिसून येतात. शेती नसलेला माणात शेततळे झालेले आहेत. स्थानिक शेतकरी यांनी बांधावर फळझाडे लागवड केलेली आहे. नारळासारखे झाडे वस्तीवर घरासमोर लावण्यात आलेले आहे. अल्प प्रमाणात वळवागा आहेत. स्थानिक अनुसूचित जाती/जमाती चे लोक यांना स्थानिक त्रैविक विविधतेबाबत काही प्रमाणात माहिती असून बापराबाबत त्यांना ज्ञान आहे, ज्याचा वापर ते मंदिन जीवनात करतांना दिसून येतो.

लोक जैविक विविधता नोंदवही
भाग ०१
गावाची सर्वसाधारण माहिती

लोक जैविक विविधता नोंदवही (लो.जै.नों.) : सामान्य तपशील

ग्रामपंचायतीचे नाव - जाफराबाद

जिल्हा - अहमदनगर

राज्य - महाराष्ट्र

ग्रामपंचायत भौगोलिक माहिती : काळी मृदा / रेगुर, पोयटा आणि खळगाट जमिनी

ग्रामपंचायत लोकसंख्या एकूण : ८६३ (सन २०११ च्या जनगणनेनुसार)

पुरुष : ४४२ स्त्री : ४२१

अधवास आणि भुस्वरूपवर्णन : अनुसूचित जाती / जमातीचे घटक आणि शेतकरी कुणबी घटक काळी मृदा / रेगुर, पोयटा आणि खळगाट जमिनी

हवामान (वाऊस, तापमान आणि इतर हवामान तन्हा) : पर्जन्य छायेचा प्रदेश सरासरी पर्जन्य ४१०-५४३ मी.मी.

भूमिवापर : (ग्राम अभिलेखात असलेले ९ प्रकारचे वर्गीकरण) : शेती व्यवसायासाठी

लो.जै.नोंदवही तयार करण्यासाठी तारीख, महिना आणि वर्ष : ०१/०५/२०२३

व्यवस्थापन प्रकार / पद्धत : राखीव वन (रा.व.) / संयुक्त वन व्यवस्थापन (स.व.व्य.) / : वन जमिनी नाही.

संरक्षित क्षेत्र (सं.क्षे.) लोकांची मालकी आणि व्यवस्थापन असलेले वन (लो.भा.व.) इत्यादी : वन जमिनी नाही.

वन माल : नव पराभरण बालामारंब विषे पाटील नलाशय (अमान मजोतर) क्षेत्र १६५ एक

परिशिष्ट - १

त्रैविक विविधता व्यवस्थापन समिती (त्रै.व्य.स.) (यात एक निवडलेला अध्यक्ष आणि स्थानिक संस्थेने नामित केलेले ६ सदस्य, १/३ व्या कमी नसतील इतके सी सदस्य आणि १८ टक्के व्या कमी नसतील इतके अनुसूचित जाती / जमाती चे सदस्य

अध्यक्षाचे नाव - श्री. संदीप भाऊसाहेब शेलार वय : ४३ लिंग : पुरुष

पत्ता - मौजे जाफराबाद, ता.श्रीरामपूर

निपुणता प्राप्त असलेले क्षेत्र : शेती व्यवसाय, वन संवर्धन, पशुपालन

सदस्याचे नाव : श्री. बाळासाहेब बाळा गायकवाड वय : ४० वर्ष	सदस्याचे नाव : श्री. अशोक दिनकर गायकवाड वय : ३६ वर्ष
लिंग : पुरुष	लिंग : पुरुष
पत्ता : मौजे जाफराबाद, ता.श्रीरामपूर	पत्ता : मौजे जाफराबाद, ता.श्रीरामपूर
निपुणता प्राप्त असलेले क्षेत्र : शेत मजुरी	निपुणता प्राप्त असलेले क्षेत्र : शेती व्यवसाय, वन संवर्धन
सदस्याचे नाव : श्रीम. लहानबाई दादाभाऊ पवार वय : ३३ वर्ष	सदस्याचे नाव : श्रीम. लक्ष्मीबाई बाबुराव बागुल वय : ३५ वर्ष
लिंग : सी	लिंग : सी
पत्ता : मौजे जाफराबाद, ता.श्रीरामपूर	पत्ता : मौजे जाफराबाद, ता.श्रीरामपूर
निपुणता प्राप्त असलेले क्षेत्र : शेत मजुरी व पशुपालन	निपुणता प्राप्त असलेले क्षेत्र : पशुपालन व त्रैविक विविधता
सदस्याचे नाव : श्री. राजू यासीन पटेल वय : ४१ वर्ष	सदस्याचे नाव : श्रीम. संजीवनी सुभाष जाधव वय : ४० वर्ष
लिंग : पुरुष	लिंग : सी
पत्ता : मौजे जाफराबाद, ता.श्रीरामपूर	पत्ता : मौजे जाफराबाद, ता.श्रीरामपूर
निपुणता प्राप्त असलेले क्षेत्र : शेती व्यवसाय	निपुणता प्राप्त असलेले क्षेत्र : शेती व्यवसाय व पशुपालन

सचिवाचे नाव : श्रीमती. शेटे सुप्रिया सुधाकर

वय : ३२ लिंग : सी

पत्ता : मौजे जाफराबाद, ता. श्रीरामपूर

परिशिष्ट २

वैदु, वैदुय, हकीम आणि पारंपारिक आरोग्याची काळजी (मनुष्य, पाळीव जनावरे इ.ची.) घेणारे लोक जे गावात राहतात आणि गावात निळणाच्या जैविक संसाधनाचा वापर करतात.

१) नाव : श्री. सोमा श्रावण गोलवड

वय : ६७ वर्ष

लिंग : पुरुष

निपुणता प्राप्त असलेले क्षेत्र : पशुपालन

स्थळ (जेथून हि व्यक्ती जैविक संसाधने प्राप्त करते) : पाझर तलाव व नदी परिसर

संसाधनाच्या स्थितीविषयी ते वापरणाऱ्याचे मत : चांगले

वैद्यकीय उपयोग : प्राथमिक उपचार

परिशिष्ट ३

गावकऱ्याचा माहितीप्रमाणे गावात असणाऱ्या व्यक्तीची यादी ज्यांना शेती, मत्स्यपालन आणि वनसंवर्धन इ.च्या जैविक विविधतेशी संबंधित विषयाची पारंपारिक माहिती / ज्ञान आहे.

१) नाव : श्री. शंकर श्रीमराज जाधव

वय : ६९ वर्ष

लिंग : पुरुष

पत्ता : मु. जाफराबाद, पो.नाऊर, ता.श्रीरामपूर जि. अहमदनगर.

निपुणता प्राप्त असलेले क्षेत्र : शेती, पशुपालन

२) नाव : किशोर रामकृष्ण शेलार

वय : ४८ वर्ष

लिंग : पुरुष

पत्ता : मु. जाफराबाद, पो. नाऊर, ता. श्रीरामपूर जि. अहमदनगर.

निपुणता प्राप्त असलेले क्षेत्र : शेती आणि वन संवर्धन

परिशिष्ट - ४

शाळा, महाविद्यालय, विभाग, विद्यापीठ, शासकीय संस्था, अशासकीय संस्था आणि लो.जे.वि.नोंदवही तयार करणाऱ्या गुंतलेल्या व्यक्ती

संपर्क व्यक्ती

नाव आणि पत्ता : श्रीम. शेटे सुप्रिया सुधाकर, ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत जाफराबाद ता.श्रीरामपूर

संपर्क व्यक्ती

नाव आणि पत्ता : श्री. अविनाश जयवंत तेलतुंबडे, गाव कामगार तलाठी, मौजे जाफराबाद

संपर्क व्यक्ती

नाव आणि पत्ता : श्री. शेजूळ अनिलकुमार, कृषी सहायक, कृषी विभाग मौजे जाफराबाद

संपर्क व्यक्ती

नाव आणि पत्ता : श्रीम. सुवर्णा तोडमोल, कृषी विस्तार अधिकारी, प.स.श्रीरामपूर

संपर्क व्यक्ती

नाव आणि पत्ता : श्री. अनिल नामदेव धनवटे, शा.पं.कर्मचारी ग्रामपंचायत जाफराबाद

(आवश्यक असेल तेशे संस्था, अशासकीय संस्था, व्यक्ती इ. छी नावे जोडता येतील)

त्रैविक संसाधनापर्यंत प्रवेश, दिलेले पारंपारिक ज्ञान/माहिती, घेतलेले संग्रहण शुल्क आणि संसाधनातून प्राप्त झालेला लाभ व त्याच्या वाटपाची पद्धत इ. चा

परिशिष्ट-५

तपशील

क्र.	नाव पत्ता, व्यक्ती/संस्था/ कंपनी/ इतर	पोहोच मिळवलेल्या त्रैविक संसाधनाचे स्थानिक व शाखीय नाव व मात्रा	त्रै. व्य. समीतीने घेतलेला प्रस्ताव व दिनांक आणि पंचायतचे अनुमोदन	आकारलेले संकलन शुल्क व त्याचा तपशील	लाभ वाटपाची अर्पित पद्धत किंवा लाभ वाटपाची मात्रा
१.					
२.					
३.					

ग्रामपंचायत कार्यालय जाफराबाद

ता. श्रीरामपुर

जिल्हा अहमदनगर

लोक जैविक विविधता नोंदवही

भाग-१

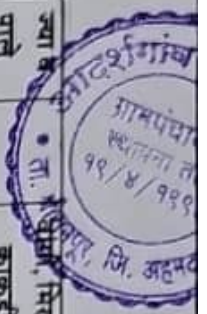
नमूना क्र. १. पिक वनस्पती प्रजाती

लो.जे.वि. नोंदवही - नमूना तालिका
तळा शेतकी जैविक विविधता

भाग २

पिक	शाखी नाव	स्थानिक नाव	प्रकार	भूमि स्वरूप	पिका खालिल अवधि त क्षेत्र	स्थानिक स्थिती		विशेष गुण वैशिष्ट्ये	पिक पेरण्याचा हंगाम	उपयोग	पारंपारिक माहिती/ज्ञान	इतर तपशील	विवरण/रोपे खेत	माहिती अस्मणारी जमात/व्यक्ती
						पूर्वीची	आताची							
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	
मका	-	मका	गुणा धान्य	मध्यम	२६० हे.	परपूर	परपूर	उच्च प्रकारची ज्वार पिक देणारी	खरीप	अन्न व चारा	-	-	विवरणे	कुजबो
बाजरी	-	बाजरी	गुणा धान्य	मध्यम	१०० हे.	परपूर	कमी	उच्च प्रकारची ज्वार पिक देणारी	खरीप	अन्न व चारा	पदाह व निर्माण करण्यमाती	-	विवरणे	कुजबो
सांघा बीन	-	सांघाबीन	नेलनिंबा	मध्यम	११० हे.	परपूर	परपूर	नेलनिंबीतरी	खरीप	नेल, चारा व पशुखाद्य	नेलनिंबीतरी व पशुखाद्य	-	विवरणे	कुजबो
पुडुमुगा	-	पुडुमुगा	नेलनिंबा	मध्यम	१० हे.	परपूर	कमी	नेलनिंबीतरी	खरीप	अन्न व चारा	पशुखाद्य	-	विवरणे	कुजबो
गहू	-	गहू	गुणा धान्य	मध्यम	३० हे.	कमी	परपूर	खाण्यमाती/चिनीमाती	रब्बी	अन्न व चारा	-	-	कलम रोपे	कुजबो
कांदे	-	कांदे	धान्यीपा म्हा	मध्यम	५० हे.	परपूर	परपूर	खाण्यमाती/चिनीमाती	खरीप/रब्बी	खाण्यमाती/चिनीमाती	-	-	रोपे	कुजबो
करंज	-	टीमाटी	करंज	मध्यम	२० हे. हे.	परपूर	परपूर	खाण्यमाती/चिनीमाती	खरीप/रब्बी	खाण्यमाती/चिनीमाती	-	-	विवरणे/	कुजबो

ज्या ब पाले बाज्या	ज्या ब पालेभा ज्या	क्रोसाठी	विक्रीसाठी	रोषे
ज्या ब पाले बाज्या	ज्या ब पालेभा ज्या	क्रोसाठी	विक्रीसाठी	रोषे

नमना क्र. २ फळ झाडे प्राजाती

झाड	शास्त्रीय नाव	स्थानिक नाव	प्रकार	भूमी स्वरूप/ अधिवास	स्थानिक स्थिती		बीज/ रोपट्याचे स्रोत	फळे धरण्याचा हंगाम	सर्वाधिक परंपारिक माहिती/ज्ञान	वापर	इतर तपशील विकण्यासाठी/ स्वतःच्या वापरासाठी	माहिती असणारी जनात/व्यक्ती
					पूर्वीची	आताची						
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	
द्राक्ष	-	द्राक्ष	फळवर्गीय	मध्यम	कमी	भरपूर	कलम रोपे	वार्षिक	वाइन, औषधे	खाण्यासाठी / विक्रीसाठी	विकण्यासाठी	कुणबी
पेरू	-	पेरू	फळवर्गीय	मध्यम	कमी	कमी	कलम रोपे	खरीप/रब्बी	-	खाण्यासाठी / विक्रीसाठी	विकण्यासाठी	कुणबी
आंबा	-	आंबा	फळवर्गीय	मध्यम	कमी	कमी	कलम रोपे	खरीप/रब्बी	-	खाण्यासाठी	स्वतःच्या वापरासाठी	कुणबी
चिंच	-	चिंच	फळवर्गीय	मध्यम	कमी	कमी	वियाणे	खरीप/रब्बी	-	खाण्यासाठी	स्वतःच्या वापरासाठी	कुणबी

नमना क्र. ३ गराब्या चान्याचे पिक / प्रजाती

श्राड	शासीय नाव	स्थानिक नाव	भूमी स्वरूप/अधिवार	स्थानिक स्थिती		बीज/रोपट्याचे स्रोत	सर्वाधिकार क माहिती/जान	वापरता येणारा भाग	इतर तपशील	माहिती असणारी जमात/व्यक्ती
				पूर्वीची	आताची					
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
मका	-	मका	-	भरपूर	भरपूर	बीज	-	धान्य सोडून सर्व	-	कुणबी
बाजरी	-	बाजरी	-	भरपूर	भरपूर	बीज	-	धान्य सोडून सर्व	-	कुणबी
सोयाबी	-	सोयाबीन	-	भरपूर	भरपूर	बीज	-	तेलबिद्या सोडून सर्व	-	कुणबी
घास	-	घास	-	कमी	कमी	बीज	-	सर्व	-	कुणबी

नमना क्र. ४ तथा प्रजाती

वनस्पती	शास्त्रीय नाम	स्थानिक नाम	प्रभावित झालेली पिके	आघात	भूसांख्यिक/अधिवार	स्थानिक स्थिती		उपयोग काही असल्यास	व्यवस्थापनाचा पर्याय	सर्वाधिक पारंपारिक माहिती/ज्ञान	इतर तपशील विकण्यासाठी/ स्वतःच्या वापरासाठी	माहिती असणारी जमत/व्यक्ती
						पूर्वाची	आताची					
१	केना	केना	मका, सोयाबीन, ट्राय, काटे	पिकाचे नुकसान होते	मध्यम	भरपूर	कमी	-	तणनाशक / खुरपणी	-	-	-
हराळ	-	हराळ	मका, सोयाबीन, ट्राय, काटे	पिकाचे नुकसान होते	उत्तम	भरपूर	कमी	चारा	तणनाशक / खुरपणी	-	-	-
कोरडू गावत	-	कोरडू गावत	मका, सोयाबीन, ट्राय, काटे	पिकाचे नुकसान होते	मध्यम	भरपूर	कमी	-	तणनाशक / खुरपणी	-	-	-
शीपूट	-	शीपूट	मका, सोयाबीन, ट्राय, काटे	पिकाचे नुकसान होते	मध्यम / उत्तम	भरपूर	कमी	-	तणनाशक / खुरपणी	-	-	-
कावळी गावत	-	कावळी गावत	मका, सोयाबीन, ट्राय, काटे	पिकाचे नुकसान होते	मध्यम/उत्तम	भरपूर	कमी	चारा	तणनाशक / खुरपणी	-	-	-
नादूळ कुद्रा	-	नादूळ कुद्रा	मका, सोयाबीन, ट्राय, काटे	पिकाचे नुकसान होते	मध्यम / उत्तम	भरपूर	कमी	रानभाजी	तणनाशक / खुरपणी	-	-	-
चिमण गावत	-	चिमण गावत	मका, सोयाबीन, ट्राय, काटे	पिकाचे नुकसान होते	मध्यम	भरपूर	कमी	-	तणनाशक / खुरपणी	-	-	-

नमूना क्र. ५ पिकावरील कीड प्रजाती

पेशिवा	कीटक प्राणी	शास्रीय नाव	स्थानिक नाव	अधिवास स्रोत	आक्रमणा था वेळ/ हंगाम	व्यवस्थापन तंत्र	सर्वाधिक ज्ञान / माहिती	इतर तपशील	माहिती असणारी जमात/व्यक्ती
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
द्राक्ष	उडदा	-	उडदा	द्राक्ष	रब्बी	रासायनिक औषध फवारणी	-	-	शेती व्यावसायिक
द्राक्ष, टोमाटो,	तुडतुडे	-	तुडतुडे	द्राक्ष, टोमाटो,	खरीप/रब्बी	रासायनिक औषध फवारणी	-	-	शेती व्यावसायिक
टोमाटो, द्राक्ष	माईट	-	माईट	टोमाटो, द्राक्ष	खरीप/रब्बी	रासायनिक औषध फवारणी	-	-	शेती व्यावसायिक
मका	लष्करी आळी	-	लष्करी आळी	मका	खरीप	रासायनिक औषध फवारणी	-	-	शेती व्यावसायिक
मका, सोयाबीन, पालेभाज्या	नाकतोडा	-	नाकतोडा	मका, सोयाबीन, पालेभाज्या	खरीप/रब्बी	रासायनिक औषध फवारणी	-	-	शेती व्यावसायिक
बाजरी, मका, पालेभाज्या	धोणातील किडा	-	धोणातील किडा	बाजरी, मका, पालेभाज्या	खरीप/रब्बी	रासायनिक औषध फवारणी	-	-	शेती व्यावसायिक

नमूना क्र. ६ पाळीव प्राणी विक्रीसाठी बाजार

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
बाजाराचे नाव व स्थळ	सामाहिक/पाशिक /मासिक/सहा महिन्यांनी / वार्षिक	विकले आणि घेतले जाणारया प्राण्याचे प्रकार	देवाणघेवाण होणारया प्राण्याच्या सरासरी आकडा व प्रमाण	ठिकाण जेथून प्राणी आणले जातात	स्थळे जेथे प्राणी विकले जातात किवा त्याची वहानुक होते.	मळी बाजाराचे नाव व स्थळ	विकले जाणारया प्राण्याचे प्रकार	मसे जेथून प्राप्त होतात ती स्थळे	शेरा जाफराबाद या गावी पाळीव प्राण्यांचा बाजार भरत नाही
श्रीरामपूर ता. श्रीरामपूर जि. अहमदनगर	सामाहिक (रविवार)	शेळी, मेंढी, कोबड्या	२५	ग्रामीण भागातून	श्रीरामपूर ता. श्रीरामपूर जि. अहमदनगर	नाही			
लोणी-प्रवरा, ता. राहता, जि. अहमदनगर	सामाहिक (बुधवार)	बैल, गाय, म्हैस, शेळी, मेंढी	१००	ग्रामीण भागातून	लोणी-प्रवरा, ता. राहता, जि. अहमदनगर				

नमना क्र. ७ लोकजीवन

जात व लोकसंख्या	कुटुंबे व त्यांचा प्रमुख व्यवसाय	उप-व्यवसाय	आधारित धुसवरूप	पोहव केलेली मुख्य नैसर्गिक संसाधने आणि उपलब्ध असण्याचा हंगाम	भूमिरेचना व्यवस्थापन पध्दती	संसाधन व्यवस्थापन पध्दती	जात/जमात	सामाजिक स्थिती/ अवस्था	रहिवाशांचा प्रकार	पराची संख्या
एकुण ८६३	६१०	-								
१) अनु.जाती => ११३	शेती	दुग्धव्यवसाय	मध्यम, उत्तम	बारमाही	काळी मूढा पोयटा, खळगाट सपाट क्षेत्र	मनुष्यवळ/यांत्रिक	कुणबी/शेतकरी	मध्यम	स्थानिक	
२) अनु.जमाती => २२९										
३) इतर =>										

तमना क्र. ८ भूमिरचना

प्रमुख भूमी रचना		उपभूमी	गुण वैशिष्ट्ये आणि अदाजित क्षेत्र	मालकी	सर्व साधारण वनस्पती प्रजाती	सर्व साधारण प्राणी प्रजाती	वापर	व्यवस्थापन	सर्व साधारण वापर	सर्वाधिकार	इतर	पोहोच करणारा
शेतजमीन	तळे	पडित जमीन										
मध्यम / उत्तम स्वरूपाची सपाट जमीन	१	कृत्रिम शेततळे	नदी, नाले, रस्ते, गावठाण, गाथरान	मध्यम / उत्तम स्वरूपाची सपाट जमीन	५४५ हे.	शेतकरी / सरकारी	कडुनिंब, वड, पिंपळ, सुबाभूळ, खिच, उंबर, गुलमोहर, शिसव	गाय, बैल, म्हैस, कुत्रा, शेळी	शेतकरी			
	२											
	३											
	४											
	५											
	६											
	७											
	८											
	९											
	१०											
	११											
	१२											

नमना क्र. १ पाणी उपलब्धतेचा प्रकार

पाणी उपलब्धतेचा प्रकार	उपप्रकार/नाव	मालकी	गुण वैशिष्ट्ये आणि अंदाजित क्षेत्र	सर्वसाधारण वनस्पती प्रजाती	सर्वसाधारण प्राणी प्रजाती	प्रमुख वापर	वापर करणारा गट	व्यावस्थापन पद्धती	सर्वसाधारण वापर	सर्वांगित पर्याय केंद्र/मार्ग	इतर तपशील	पोहोच करणारा समज गट
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
नदी	गोदावरी	शासकीय	-	तिंब, बाभूळ, शिसव, चिंचू, वड	मासे/खेकडा	शेतीसाठी/पिण्यासाठी	शेतकरी	शेतीसाठी/पिण्यासाठी	शेतीसाठी/पिण्यासाठी	-	-	-
पाझर तलाव	-	-	१.६४ हे.अमर	तिंब, बाभूळ, शिसव, चिंचू, वड	मासे/खेकडा	शेतीसाठी/पिण्यासाठी	शेतकरी	शेतीसाठी/पिण्यासाठी	शेतीसाठी/पिण्यासाठी	-	-	-
विहीर	-	वैयक्तिक	१ हे.	-	मासे/खेकडा	शेतीसाठी/पिण्यासाठी	शेतकरी	शेतीसाठी/पिण्यासाठी	शेतीसाठी/पिण्यासाठी	-	-	-
वधारे	केटीवअर	शासकीय	१८ हे.	तिंब, बाभूळ, शिसव, चिंचू, वड	मासे/खेकडा	शेतीसाठी/पिण्यासाठी	शेतकरी / ग्रामस्थ	शेतीसाठी/पिण्यासाठी	शेतीसाठी/पिण्यासाठी	-	-	-
बोअर	४७	वैयक्तिक	१५ आर	-	-	शेतीसाठी/पिण्यासाठी	शेतकरी / ग्रामस्थ	शेतीसाठी/पिण्यासाठी	शेतीसाठी/पिण्यासाठी	-	-	-

नमूना क्र. १० मदेये प्रकार

मूदा प्रकार	सा आणि पोल	गुण वैशिष्ट्ये	मूदा व्यवस्थापन	योग वनस्पती पिके	वनस्पती व प्राणी प्रजाती	संबंधित पारंपारिक ज्ञान/माहिती	इतर माहिती
१ रेगुर मूदा	२ काळी व मुरमाड	३ शेतीसाठी उत्तम/मध्यम	४ मशागत	५ मका, बाजरी, द्राक्ष, टोमाटो, सोयाबीन, कांदे, भिरची, बांगो.	६ वनस्पती => कडुनिंब, बड, पिंपळ, सुबापूळ, चिंच, उंबर, गुलमोहर, शिसव प्राणी => गाय, बैल, म्हैस, कुत्रा, घोडा, शेळी	-	८ -

नमूना क्र. ११ मनुष्याच्या वापरातील जैविक विविधता

फळ झाडाचा प्रकार	स्थानिक नाव	शासीय नाव	प्रकार	भूमी स्वरूप/ अधिवास	स्थानिक स्थिती		रोप/बीज मिळण्याचे ठिकाण	फळे देण्याचा मोसम	उपयोग	सर्वाधिक पारंपारिक माहिती/ज्ञान	इतर तपशील विकण्यासाठी/ स्वतःच्या वापरासाठी	माहिती असणारी जमात/व्यक्ती
					पूर्वीची	आताची						
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
आंबा	आंबा	-	गावठी/ केसर	शेतबांधावर	कमी	कमी	नर्सरी	एप्रिल/मे	खाण्यासाठी	-	स्वतःच्या वापरासाठी	-
द्राक्ष-१	द्राक्ष	-	शॉम्सन ,	शेतजमीन	कमी	कमी	नर्सरी	जानेवारी ते एप्रिल	खाण्यासाठी/ विक्रीसाठी	-	खाण्यासाठी/ विक्रीसाठी	-
चिव	चिव		गावठी	पडीत क्षेत्र	कमी	कमी	नर्सरी	जानेवारी ते एप्रिल	खाण्यासाठी/ विक्रीसाठी		खाण्यासाठी/ विक्रीसाठी	गावठील वायोस्कर व्यक्ती व आदिवासी समाज
पेरू-१०			सरदार	शेतजमीन	कमी	भरपूर	नर्सरी	ऑक्टोबर ते डिसेंबर	खाण्यासाठी/ विक्रीसाठी		खाण्यासाठी/ विक्रीसाठी	
डाळेब-४			भगवा	शेतजमीन	कमी	बऱ्यापैकी	नर्सरी	ऑक्टोबर ते डिसेंबर	खाण्यासाठी/ विक्रीसाठी	फळाची साल खोकला	खाण्यासाठी/ विक्रीसाठी	
नारळ			वाणावली व इतर	घरासमोर वस्तीवर	कमी	कमी	नर्सरी	बारमाही	खाण्यासाठी	शेंड्याचा उपयोग	स्वतःच्या वापरासाठी	

छात्रांकना

नमुना क्र. १२ औषधी वनस्पती प्रजाती (जडीबट्टी, झुडूप, झाडे इ.)

वनस्पती चा प्रकार	स्थानिक नांव	शास्त्रीय नांव	प्रकार	भूमी स्वरूप/अधिवास	रोप/बीज मिळण्याचे ठिकाण	स्थानिक स्थिती		उपयोग	उपयुक्त भाग	संबंधित पारंपारिक माहिती/ज्ञान	इतर तपशील विकण्यासाठी/स्वतःच्या वापरासाठी	माहिती असणारी जमात/व्यक्ति
						पूर्वीची	आताची					
१ तरुडे	२ तरुडे	३ -	४ झाड	५ शेतात / वाधावर	६ उपजत	कमी	कमी	७ ससर्ग प्रतिरोधक	८ पाला / पाने	९० -	९१ स्वतःच्या वापरासाठी	९२ -
जांभूळ	जांभूळ/कवठ		झाड	शेतात पडीत जमीन / वाधावर	उपजत	कमी	कमी	डायबेटिस	बी	-	स्वतःच्या वापरासाठी	-
रुई	रुई		झुडूप	शेतात / वाधावर	उपजत	कमी	कमी	ससर्ग प्रतिरोधक	पानाचा विकारस	-	स्वतःच्या वापरासाठी	-
टनटनी	टनटनी		वेल	शेतात / वाधावर	उपजत	कमी	कमी	वेदनाशामक	पानाचा रस	-	स्वतःच्या वापरासाठी	-
बिलाईत	बिलाईत		झाड	शेतात / वाधावर	उपजत	कमी	कमी	वेदनाशामक	मुळी / बी	-	स्वतःच्या वापरासाठी	-
कुरडू	कुरडू		झाड	शेतातील पडीत जमीन /	उपजत	कमी	कमी	किडनी स्टोन शक्ती वाढणे	बी	-	स्वतःच्या वापरासाठी	-

प्रांत	प्रांत	झाड	शेततल / बांधावर	उपजत	कमी	कमी	माजावर (pulling)	फुल / फळ	स्वतःच्या बांधासाठी
--------	--------	-----	-----------------	------	-----	-----	------------------	----------	---------------------

नमुना क्र. १३ शोभेच्या वनस्पती/ झाडे/वेली प्रजाती

वनस्पतीचा प्रकार	स्थानिक नाव	शास्त्रीय नाव	प्रकार	रोप/बीज मिळण्याचे ठिकाण	व्यवसायिक	उपयोग	संबंधित पारंपारिक माहिती/ज्ञान	इतर तपशील विकण्यासाठी/ स्वतःच्या बांधासाठी	माहिती असणारी जमात/व्यक्ती	
१	झेंडू	२	झेंडू	३	४	५	६	७	८	९
सदाफुली	सदाफुली		लाल/सफेद/पिवळा	नर्सरी	व्यावसायिक	सजावट / पूजेसाठी	विवाळी, दसरा या सणांसाठी वापर होतो.	विकण्यासाठी/स्वतःच्या बांधासाठी	-	
गुलाब	गुलाब		लाल/सफेद/पिवळा	घरागुती	अव्यावसायिक	सजावट / पूजेसाठी	-	स्वतःच्या बांधासाठी	-	
जाम्बदी	जाम्बदी		लाल / गुलाबी	घरागुती	अव्यावसायिक	सजावट / पूजेसाठी	-	स्वतःच्या बांधासाठी	-	
मोगरा	मोगरा		सफेद	घरागुती	अव्यावसायिक	सजावट / पूजेसाठी	-	स्वतःच्या बांधासाठी	-	
रातराणी	रातराणी		सफेद व लाल	घरागुती	अव्यावसायिक	पूजेसाठी	-	स्वतःच्या बांधासाठी	-	
डीडूनी	डीडूनी		-	कुपणासाठी	अव्यावसायिक	शोभेसाठी	-	स्वतःच्या बांधासाठी	-	

अशांक	अशांक	-	शोभेसाठी	अव्यावसायिक	शोभेसाठी	-	स्वतःच्या वापरासाठी	-
-------	-------	---	----------	-------------	----------	---	---------------------	---

नमुना क्र. १४ इमारती लाकडाची रोपे/घाडे प्रजाती

शाळांचा प्रकार	स्थानिक नाव	शास्रीय नाव	अधिवास	स्थानिक स्थिती		रानटी / घरगुती वगीच्यातील	इतर वापर (बहु)	सर्वाधिक पारंपारिक माहिती/ज्ञान	इतर तपशील	माहिती असणाऱ्या जनात/व्यक्ती
				पूर्वीची	आताची					
										२०
१ सागा	सागा		बाधावर	कमी	कमी	रानटी	फर्निचर	टिकाक	-	-
लिव	लिव		बाधावर	भरपूर	भरपूर	रानटी	जळाक लाकूड	-	-	-
खिच	खिच		बाधावर	कमी	कमी	रानटी	जळाक लाकूड	-	-	-
बाभूळ	बाभूळ		बाधावर	कमी	कमी	रानटी	जळाक लाकूड	-	-	-
पिंपळ	पिंपळ		बाधावर	कमी	कमी	रानटी	जळाक लाकूड	टिकाक	-	-
वड	वड		बाधावर	कमी	कमी	रानटी	जळाक लाकूड	टिकाक	-	-

नमना क्र. १५ पाळीव प्राणी

प्राण्यांचा प्रकार	स्थानिक नाव	शास्त्रीय नाव	पैदास (स्थानिक संकरित)	गुण वैशिष्ट्ये	पाळण्याची पध्दती	स्थानिक स्थिती		उपयोग	सर्वाधिक पारंपारिक माहिती/ज्ञान	व्यापारी कारणासाठी पालन	इतर तपशील उन्हादने आणि सेवा धकन	माहिती असणारी जमात/व्यक्ती
						पूर्वीची	आताची					
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
गाय	गाय	-	स्थानिक/संकरित	दुधासाठी	गोठा	भरपूर	भरपूर	दुध, खत	-	व्यावसायिक	दर्श, दुध, तूप, पनीर	-
वैल	वैल	-	स्थानिक	शेतीसाठी	गोठा	भरपूर	भरपूर	खत / शेतीसाठी	-	शेतीसाठी	शर्यती साठी	-
म्हैस	म्हैस	-	स्थानिक/संकरित	दुधासाठी	गोठा	भरपूर	भरपूर	दुध/खत	-	व्यावसायिक	दर्श, दुध, तूप, पनीर	-
पोडा	पोडा	-	स्थानिक	व्यावसायिक	तबेला	कमी	कमी	व्यावसायिक	-	व्यावसायिक	शर्यती साठी, लान समारंभ	-
शेळी	शेळी	-	स्थानिक/संकरित	व्यावसायिक	वाडा	कमी	कमी	व्यावसायिक	-	व्यावसायिक	मांस व दुध	-
मंढी	मंढी	-	स्थानिक	व्यावसायिक	वाडा	कमी	कमी	व्यावसायिक	-	व्यावसायिक	मांस व दुध	-

नमूना क्र. १६ मस्य संवर्धन प्रजाती

माशांचा प्रकार	स्थानिक नाव	शासीय नाव	प्रकार	गुण वैशिष्ट्ये	जलसाठा प्रकार तळी तलाव इ.	स्थानिक स्थिती		उपयोग	संवर्धित पारंपारिक माहिती/ज्ञान	व्यापारी कारणासाठी पालन	इतर तपशील	माहिती असणारी जमात/व्यक्ती
						पूर्वाची	आताची					
राहु, कथला, चीलापी,	राहु, कथला, चीलापी,				गोदावरी नदी नाउर बंधारा	कर्मी	कर्मी	रोजव्या आशारात	-	आहारात व्यवसाय करण्यासाठी		अनु. जमातीतील व्यक्ती

नमना क्र. १७ पाकीव प्राणी, औषधी वनस्पती आणि इतर उत्पादनासाठी बाजार आणि जत्रा

सामाहिक बाजार/जत्रेचे नांव	स्थळ	सामाहिक/पाशिक आणि इतर षटमासी व वार्षिक	बाजाराचा दिवस	षटमासी/वार्षिक बाजाराचा महिना	बाजार / जत्रेचे खरेदी विक्री होणारे प्राणी	बाजाराचे दिवशी देवाणघेवाण होणाऱ्या प्राण्याची अंदाजे सरासरी संख्या	जन्मून प्राणी आणले जातात ते स्थळ	जेथे प्राणी वाहून नेले जातात ते स्थळ
१ श्रीरामपूर ता. श्रीरामपूर जि. अहमदनगर	श्रीरामपूर ता. श्रीरामपूर जि. अहमदनगर	सामाहिक बाजार	सामाहिक (रविवार)	सामाहिक	शेळ्या गाय म्हैस कवचित बैल	२५०	ग्रामीण भागातून	ग्रामीण भागात
लोणी-प्रवरा, ता. राहता, जि. अहमदनगर	लोणी-प्रवरा, ता. राहता, जि. अहमदनगर	सामाहिक बाजार	सामाहिक (बुधवार)	सामाहिक	शेळ्या गाय म्हैस कवचित बैल	१०००	ग्रामीण भागातून	ग्रामीण भागात

वन्य जीविक विविधता
नमूना क्र. १८ झाडे, झुडूप, कंद, गवत, बेती इत्यादी प्रजाती

वनस्पतीचा प्रकार	स्थानिक नाव	शास्रीय नाव	सवयी	अधिवास	स्थानिक स्थिती		व्यापारी कारणासाठी / स्वतःसाठी वापर	संकलित होणारा भाग	संबंधित पारंपारिक माहिती/ज्ञान	इतर तपशील	माहिती ज्ञान/ असणारी जमात/व्यक्ती
					पूर्वाची	आताची					
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
तरुडे	तरुडे	-	-	शेतात / बांधावर	कमी	कमी	स्वतःसाठी	पाला / पाने	-	-	-
गणुताई	गणुताई	-	-	शेतात / बांधावर	कमी	कमी	स्वतःसाठी	पाला / पाने	-	-	-
ठई	ठई	-	-	शेतात / बांधावर	कमी	कमी	स्वतःसाठी	पानाचा चिकारस	-	-	-
टनटनी	टनटनी	-	-	शेतात / बांधावर	कमी	कमी	स्वतःसाठी	पानाचा रस	-	-	-
बिलाईत	बिलाईत	-	-	शेतात / बांधावर	कमी	कमी	स्वतःसाठी	मुळो / बी	-	-	-
अचकंद	अचकंद	-	-	शेतात / बांधावर	कमी	कमी	स्वतःसाठी	कंद/पाला	-	-	-
घोतरा	घोतरा	-	-	शेतात / बांधावर	कमी	कमी	स्वतःसाठी	फुल / फळ	-	-	-

नमूना क्र. ११ महत्वाच्या वन्य वनस्पती प्रजाती

अनुक्रमांक	स्थानिक नाव	शासीय नाव	प्रकार	आर्थिक सामाजिक सांस्कृतिक इ. महत्त्व	सद्यस्थिती / संख्याची अवस्था
१	२	३	४	५	६
१	सागा लिव	-	इमारती लाकूड इमारती लाकूड	आर्थिक आर्थिक	कमी प्रमाणात परंपूर प्रमाणात
२	बिंब	-	इमारती/फळ	आर्थिक	कमी प्रमाणात
४	आंबा	-	फळ	आर्थिक/सांस्कृतिक	कमी प्रमाणात
५	पेरू	-	फळ	आर्थिक/सांस्कृतिक	कमी प्रमाणात
६	डाळंब	-	फळ	आर्थिक/सांस्कृतिक	कमी प्रमाणात
७	सांताफळ	-	फळ	आर्थिक/सांस्कृतिक	कमी प्रमाणात

ग्रामपंचायत कार्यालय जाफराबाद

ता.श्रीरामपुर

जिल्हा अहमदनगर

लोक जैविक विविधता नोंदवही

भाग-२

ग्रामपंचायत कार्यालय जाफराबाद

नमना क्र. २० जलचर वन्यप्राणी प्रजाती

स्थानिक नांव	शास्रीय नांव	प्रकार	गुण वैशिष्ट्ये	अधिवास	स्थानिक स्थिती		उपयोग	संबंधित पारंपारिक माहिती/ज्ञान	इतर तपशील	माहिती/ज्ञान असणारी जमाती/व्यक्ती
					पूर्वीची	आताची				
१ मासे	२	३ राहू, कथला, चीलापी	४	५	कमी	कमी	६ रोजव्या आहारात	७ -	८ -	१० अनुसूचित जमाती
इतर		खेकडा, द्विगे								

⇒ टिप - इतर तपशीलात जलचर पकडण्याची पध्दत उपलब्धतेची वेळ पैदासीचा काल इ. सामील आहे.

ग्रामपंचायत कार्यालय जाफराबाद

नमुना क्र. २१ जलचर वन्य वनस्पती प्रजाती

अनुक्रमांक	स्थानिक नांव	शास्रीय नांव	प्रकार	महत्व	निविन कल/ पध्दती
१	२	३	४	५	६
	लव्हाळा	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
	पानवेली	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
	शेवाळ	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक

श्रीमत्पंचायत कार्यालय जाफराबाद

नुमा क्र. २२ औषधी महत्त्व असलेल्या वन्य वनस्पती प्रजाती

वनस्पती (इंग्लिश झाडे इ.)	स्थानिक नाव	शास्त्रीय नाव	प्रकार	भूमिरचना अधिवास	स्थानिक स्थिती		सर्वाधिक पारंपारिक माहिती/ज्ञान	उपयोग	उपयुक्त भाग	इतर तपशील वाजर/स्वतःच्या उपयोगासाठी	माहिती/ज्ञान असणारी जमात /व्यक्ती
					पूर्वीची	आताची					
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
बेल		Aegle Marmelos			कमी	कमी		देव पूजेसाठी		स्वतःच्या उपयोगासाठी	
कोरपड		Aloe Vera			कमी	कमी		ख्याण्यासाठी		स्वतःच्या उपयोगासाठी	
कडुनिंब		Azadirachta indica			कमी	कमी		लाकूड		स्वतःच्या उपयोगासाठी	
अडुळसा		Justicia Adhatoda			कमी	कमी		ख्याण्यासाठी		स्वतःच्या उपयोगासाठी	
एरंड		Ricinus Communis			कमी	कमी		वाजर		स्वतःच्या उपयोगासाठी	
आवळा		Phyllanthus Emblica			कमी	कमी		ख्याण्यासाठी		स्वतःच्या उपयोगासाठी	
पळस		Butea Monosperma			कमी	कमी		लाकूड		स्वतःच्या उपयोगासाठी	
तुळस		Ocimum Tenatiflorum			कमी	कमी		देव पूजेसाठी		स्वतःच्या उपयोगासाठी	

- ⇒ उपयोग अन्न पशुसाठी औषध/पाणसाच्या औषधी (उपविभाग मुले सिया इ.)
- ⇒ शेतीकरिता (जीविक कीड नाशक)
- ⇒ इतर तपशील पिक येण्याचा हंगाम बारमाही / वार्षिक हंगामी

प्राथम्यत्वायत कार्यालय जाफराबाद

नमना क्र. २३ ढिक प्रजातीच्या रानटी मूल प्रजाती.

स्थानिक नाव	शास्त्रीय नाव	संबंधित ढिके	भूमीरचना अधिवास	स्थानिक स्थिती		उपयोग	उपयुक्त भाग	संबंधित पारंपारिक माहिती/ज्ञान	इतर तपशील	माहिती/ज्ञान असणारी जमात/व्यक्ती
				पूर्वीची	आताची					
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
रानवांगी	Solunum Mahendona	वांगे		India	Food	Fruit				
मेथी घास	Trianona foenum Grasscum	मेथी		India	Food For animal	Stem				
जंगली मका	Zea Mazie	मका		North America	Food	Seed				
जंगली सोयाबीन	Glycine Soja	सोयाबीन		North America	Food	Seed				

⇒ इतर तपशीलात बदली वनस्पतीचे कार्य जेव्हा विशिष्ट वनस्पती उपलब्ध नसते, तेणे माहिती सामील आहे.

ग्रामपंचायत कार्यालय जाफराबाद

नमूना क्र. १४ शोभेच्या वनस्ती प्रजाती

स्थानिक नाव	शास्त्रीय नांव	प्रकार	अधिवास	व्यवसायिक अव्यावसायिक वापर	रसायनिक पारंपारिक ज्ञान	इतर तपशील	माहिती/ज्ञान असणारी जमता/ व्यक्ती
१ मोरपंखी	२ Thuja Occidentalis	३ शोभेचे झाड	४ पूर्वापासून	५ अव्यवसायिक	६ -	७ -	८ -
अशोका	Saraca Asoca	शोभेचे झाड	पूर्वापासून	अव्यवसायिक			
गोलंडन डुरंडा	Duranta Repens						

ग्रामपंचायत कार्यालय जाफराबाद

नमना क्र. २५ वाफरणी / धरी हायचे / चघळायच्या वनस्पती प्रजाती

वनस्पती (झुडूप झाडे इ.)	स्थानिक नाव	शास्त्रीय नांव	प्रकार	अधिवास	स्थानिक स्थिती		उपयोग	उपयुक्त भाग	सर्वाधिक पारंपारिक माहिती/ज्ञान	इतर तपशील बाजार/स्वतःच्या उपयोगासाठी	माहिती/ज्ञान असणारी जमात व्यक्ती
					पूर्वीची	आताची					
१	२	३	४	५	६	६	७	८	९	१०	११
अडुळसा	अडुळसा	Justicia Adharoda	औषधी	पूर्वीपासून	कमी	कमी	पान आणि फुल	पान आणि फुल			
आवळा	आवळा	Phyllanthus Eimblica	औषधी	पूर्वीपासून	कमी	कमी	फळ	फळ			
पळस	पळस	Butea Monosperma	औषधी	पूर्वीपासून	कमी	कमी	पान	पान			
तुकस	तुकस	Ocimum Tenuiflorum	औषधी	पूर्वीपासून	कमी	कमी	पान	पान			

ग्रामपंचायत कार्यालय जाफराबाद

नमना क्र.२६ इमरती लाकड वृक्ष प्रजाती.

स्थानिक नाव	शास्त्रीय नांव	अधिवास	स्थानिक स्थिती		इतर उपयोग काही असल्यास	संबंधित पारंपारिक ज्ञान/माहिती	इतर तपशील	माहिती/ज्ञान असणारी जमात/व्यक्ती
			पूर्वीची	आताची				
१	२	३	४	५	६	७	८	
साग	Tectona Grandis	पूर्वापासून	कमी	कमी	घरगुती, शेती औजार			
बाभुळ	Vachellia Nilotica	पूर्वापासून	कमी	कमी	घरगुती, शेती औजार			
निम	Azadirachta Indica	पूर्वापासून	कमी	कमी	औषधी			

ग्रामपंचायत कार्यालय जाफराबाद

नमना क्र.२७ अ: सागर किनारा आणि सागरी वनस्पती प्रजाती

वनस्पती (झडूप झाडे इ.)	स्थानिक नाव	शासीय नाव	अधिवास	स्थानिक स्थिती		संकलित केलेला भाग काही असल्यास	व्यापारी उपयोग काही असल्यास	इतर उपयोग	सर्वाथित पारंपारिक इतर माहिती	माहिती/ज्ञान असणारी जमात /व्यक्ती
				पूर्वीची	आताची					
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	

निरंक

प्राणपंचायत कार्यालय जाफराबाद

नमना क्र.२८ वन्य प्राणी (सस्तन,पक्षी, सरपटणारे,उभयचर,कीटक,इतर) प्रजाती.

प्रकार	स्थानिक नाव	शासीय नाव	अधिवा स	वर्ण न	आढळल्या स	स्थानिक स्थिती		उपयोग काही असल्या स	सर्वाथित पारंपारि क इतर माहिती	शिकारीची /पकडण्या ची पध्दत काही असल्यास	इतर तपशी ल	माहिती/जा न असणारी जमात /व्यक्ती
						पूर्वी ची	आता ची					
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	
सस्तन प्राणी	गाय					कमी	दुध					
पार्कीव प्राणी	शेळी					कमी	दुध/मांस					
	दुस	Bubalusbubal is				कमी	दुध					
	मॅडी	Ovisaries				कमी	दुध/मांस					
सरपटणा रे प्राणी	साप	Serpentes				कमी						
	सरडा	Sardini				कमी	शेती					
	गाडुक	फरेंटीया पोन्थुया				कमी						

उदीर	Rattus																		
उभयचर प्राणी																			
बहुक	Dnura																		
खेकडा	Brachyura																		
कासव	Testudines																		
पाणकोब	Latirused																		
डी																			
पक्षी																			
कावळा	Corvus																		
चिमणी	Passeridae																		
पोपट	Pittaciformes																		
मोर	Pavocristatus																		
कबुतर	Columbidae																		
सुतार पक्षी	Picidae																		
साळुंकी	Acridotheres																		
बागळा	Ardeidae																		
कोकिका	Cuculidae																		
कीटक																			

ग्रामपंचायत कार्यालय जाफराबाद

नमूना क्र.३० प्राणी प्रजाती

अनुक्रमांक	स्थानिक नाव	शासीय नाव	प्राण्याचा प्रकार (सस्तन, पक्षी मासा कीटक इ.)	अधिवास	शेती (क्वचित्त /सामान्यत आढळणारे)
१	ससे		सस्तन प्राणी	शेतात	
	कोल्हा		सस्तन प्राणी	शेतात	
	लांडगे		सस्तन प्राणी	शेतात	
	मुंगुस		सस्तन प्राणी	शेतात	
	साप		सरपटणारे	बीळ	
	घोरपड		सरपटणारे	बिळ	
	मधमाशी		कीटक	झाडावर	
	फुलपारखरू		कीटक	फुलझाडे	
	खेकडा		उभयचर	नदी/नाले/जमनीवर	
	बेडूक		उभयचर	नदी/नाले/जमनीवर	
	हरीण		सस्तन प्राणी	शेतात	
	विबट्या		सस्तन प्राणी	शेतात	

इत्यादा कारता बगबगळ नमुना पत्र वापरारवेत.

ग्रामपंचायत कार्यालय जाफराबाद

नमुना क्र. ३१: स्थानिक महत्वाची माहिती काही असल्यास

अनुक्रमांक	स्थानिक महत्वाची माहिती	शेरा.
१	ग्रामुख्यान ९०% क्षेत्र हे शेती व्यवसायासाठी उपयोगात आणले जाते.	
२.	शेती व्यवसाया बरोबरच दुग्ध व्यवसाय मोठ्या प्रमाणात केला जातो.	
३.	गावामध्ये वनविभाग, वनीकरण क्षेत्र नसल्याने जैविक विविधतेशी निगडित वनस्पती प्राणी, कीटक, सस्तन, उभयचर प्राणी यांचे प्रमाण कमी/अत्यल्प आहे.	

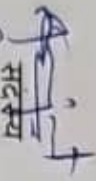

परिशिष्ट ३
प्रमाणपत्र

(जैविक विविधता नियम २००४ च्या कलम २२ (१०) नुसार)

लोक जैविक विविधता नोट वरिस (PMB) दुजोरा देण्याचा ग्रामसभा ठराव क्र. १० दि. ०१/०५/२०२३ नुसार जैविक विविधता व्यवस्थापन समितीने अशासकीय संस्था / राष्ट्रीय संस्था / संघटनेच्या देखरेखीखाली व मार्गदर्शनाखाली तसेच राज्य जैविक विविधता मंडळाचे सर्वकष देखरेखीखाली सत केला आहे या संदर्भात अशासकीय संस्था / राष्ट्रीय संस्था / संघटना / जैविक विविधता मंडळ, शाळा शिक्षक, त्या त्या विषयातील तज्ञ, विद्यार्थी आणि इतर यानी माहिती संकलित करून तिचे अर्थबोधन आणि विश्लेषण केले आहे. लो. जे. वि. नोटवही तयार करण्याचा हा पहिला / दुसरा / तिसरा / अंतिम टप्पा आहे.

जैविक विविधता व्यवस्थापन समिती

सदस्य
कुवि स्वाहाय्य

सदस्य

श्रीम. शे. सुधिया सुधाकर

श्री. संदिप भाऊसाहेब शेळार

अध्यक्ष

अशासकीय संस्था / संघटना / व्यक्ती ज्याचा
लो. जे. वि. नोटवही तयार करण्यात होत आहे
लागला आहे

स्वाक्षरी

प्रतिस्वाक्षरी, शिकका व दिनांक

Community Health Officer
Subcentre - Naur
PHC - Nimgaon khairi
Tal. Shrirampur Dist. Anagar

सदस्य सचिव

राज्य जे. वि. मंडळ